

EUGEN DORCESCU

ECCLESIASTUL ÎN VERSURI

Coperta: Andrei Torok

C. Eugen Dorcescu

ISBN – 973-9185-83-5

Editura Marineasa, Timișoara, 1997

Fiicelor mele

Alina-Olga

și

Dana-Karin

I

1. Așa grăit-a vechiul *Qoheleth* ¹,
Fiul lui David, regele poet,
El însuși rege în Ierusalim.
2. Așa grăit-a : *Havel Havalim* ² !
El, Qoheleth, Ecclesiastul, spune,
În necuprinsa lui înțelepciune :

- Deșertăciune-i tot. Deșertăciune !
3. Într-adevăr, cu ce se-alege oare
Sărmanul ins din truda lui sub soare ?
Ce folosește *omul scos din lut* ³
Trudind o viață-ntreagă neștiut ?
4. Trec generații, una câte una,
Și vin, și trec, și trec, și vin întruna.
Pământul doar rămâne-ntotdeauna.
5. Răsare astrul zilei. Și apune.
Gonește din genune în genune,
Spre locul unde iar o să apară
A doua zi. Când va apune iară.
6. Și vântul. Ghem de vaier și suspine,
Se-ndreaptă către miazăzi, revine,
Urcă spre nord, se-ntoarce, dă târcoale
La nesfârșit prin cercurile sale.
7. Se varsă-n mări zăpada iernii toată,
Dar marea nu se umple niciodată.
Pâraie, fluvii, picurii din ciuturi
Vâslesc, ca niște stoluri verzi de fluturi,
La locul lor dintâi, la începuturi.

*

8. Istovitor e totul. Graiul gurii
Nu poate prinde freamătul făpturii,
Atât de mult se zbuciumă și-asudă
Foșgăitoarea lumilor armadă.
Nu prididește ochiul să tot vadă
Și-auzul nu se satură s-audă.
9. Ce-a fost cândva, n-o să mai fie oare ?
Ce s-a-ntâmplat cândva, nu va mai fi ?
Ba da. Se-ntorc cu toatele-ntr-o zi.
Încât conchid : Nimic nu-i nou sub soare.
10. Dacă vreun glas îmi susură-n ureche
Vorbind de-un lucru nou, nici nu-l ascult.
Acel ceva a fost demult, demult,
Ne-a precedat, din veac, în vremea veche.
11. Cei care au trăit mai înainte
Uitați sunt azi. Și-aidoma vor fi

În veci de veci ai oamenilor fii.
Toți cei de-acum și cei ce vor veni.
Urmașii lor nu-i vor mai pomeni,
Căci nu există-aducere-aminte.

*

12. Eu rege-am fost cândva în Israel.
Eu, Qoheleth, cândva-n Ierusalim.
13. Și am hrănit în inimă un țel:
Să-ncerc a înțelege în vreun fel
Această lume-n care viețuim
(Un chin cumplit, pe care Elohim
Ni-l dă, să ne strivească întru el).
14. Am cercetat, cu sârg și cu sudoare,
Tot ce-mplinesc și nu-mplinesc sub soare.
Am cercetat. Și iată, toate sunt
Deșertăciuni. Și goană după vânt.
15. În van te lamentezi și te nedumeri.
Nu poți să-ndrești ce-i strâmb din șold sau umeri
Și ce lipsește n-ai să știi să numeri.
16. Rostit-am deci în inima-mi, zicând :
Aici în *Iebus* ⁴ n-a domnit nicicând
Un împărat care să poată spune
Că m-ar întrece în înțelepciune.
17. Și-am vrut cu de-amănuntul a pricepe
Înțelepciunea când și unde-ncepe,
Să descifrez ce sunt, ce-au fost să fie
Prostie, cunoștință, nebunie.
Și-am înțeles că-atare gânduri sunt
Tot vanități. Și goană după vânt ;
18. Că-n bogăția-nțelepciunii zace
(Precum un hoit uscat în carapace)
Amărăciunea neputinței tale.
Ieșire nu-i. Nu este nici o cale.
Multă-i știința ? Multă-i și durerea.
Aceasta ți-e averea. Și puterea.

II

1. I-am zis inimii mele : Spre plăcere
Îndreaptă-te. Și veselie cere.
Și ia de la viață cele bune.
Dar vai : Și-acestea-s tot deșertăciune !
2. Numit-am astfel râsul nebunie.
Și voioșia ? Ce-mi mai spune mie...
3. Apoi am cugetat : În desfătare
Și-n vin scâlda-voi carnea-mi muritoare,
În timp ce inimii îi voi impune
Să bată doar în ritm de-nțelepciune,
Lucidă și atentă, scrutătoare,
Spre-a observa prostia cât de mare-i
Și ce e nimerit să întreprindă
Sub soare omenimea suferindă.
4. Făcut-am lucruri strălucite : Case,
Sădit-am vii întinse, tămâioase,
5. Grădini, dumbrăvi. Și am plantat în ele
Pomi roditori, cu fructe mari și grele.
6. Săpat-am iazuri, lacuri, rezervoare,
Să ud copacii dolidora de floare.
7. La mine-n curte, robii, servitorii
Și-au înmulțit și și-au crescut feciorii,
Avut-am oi nenumărate, vite
Ce-acopereau pământul sub copite.
I-am depășit, prin marea lor mulțime,
Pe toți acei care, din străvechime,
Te-au cârmuit cândva, Ierusalime.
8. Argint și aur. Regii și satrapii
Săltau în jurul meu cum saltă țapii.
Adus-am cântăreți și cântărețe,
Să-mi legene auzul la ospete,
Și-a oamenilor vană dezmierdare,
Nădăjduind delicii și uitare :
O soață mi-am adus. Și țiitoare.
9. Am fost măreț. Pe toți i-am întrecut.
Pe toți care tronat-au în trecut,
Fie că-i știm, fie că nu-i mai știm,
Aici în Iebus, în Ierusalim.

- Dar nu m-am rătăcit de prea mult bine –
Credeam că-nțelepciunea-i lângă mine.
10. Tot ce poftit-au ochii, au primit.
Și inima, la fel. S-a-mpodobit
Din munca mea. Le-am dat tot ce-au dorit.
Totu-i plătit. Și totul e de-a gata.
Eu am muncit, tot eu am irosit :
Aceasta mi-a fost partea. Și răsplata.

*

11. Și iată, m-am uitat cu luare-aminte
La tot ce făurisem mai-nainte,
La toată truda mea covârșitoare.
Privit-am iubitor, ca un părinte,
Dar vechiul gând mi-a încolțit în minte :
Deșertăciune-i truda. Și vânare
De vânt. Și fără nici un rost sub soare.
12. Privirea mi-am întors, ca să revadă
Eterna și zadarnica triadă :
Prostie, nebunie, înțelepciune.
Vroiam să știu, simțeam că mă răpune
Imboldul dureros de-a înțelege.
Căci ce-ar putea un om de rând să facă,
În viața lui umilă și săracă,
Mai mult decât a făptuit un rege ?
13. Și-am fost încredințat că-nțelepciunea
Cu mult e mai presus de nebunie,
Aidoma luminii ce-mprăștie
Tenebrele ce-acoperă genunea.
14. Cel înțelept sub frunte ochii-și poartă,
Iar cel neghiob orbecăie în beznă,
Legat cu lanțul negurii de gleznă.
Dar pe-amândoi îi paște-aceeași soartă.
15. Am zis inimii mele : Așadar,
Devălmășia pulberii aștept !
Nebunul și cu mine o să fim
De-a valma în același țintirim...
Și-am zis inimii mele, iar și iar :
La ce mi-a folosit că-s înțelept ?

- Deșertăciune-i tot ce viețuim.
16. Căci pomenirea celui fără minte
La fel cu-a înțeleptului va fi.
Nu-s veșnice. Le va pecetlui
Uitarea, în uitatele morminte.

*

17. Vai, drept aceea, am urât viața,
Căci cele de sub soare rele sunt !
Deșertăciune-i noaptea, dimineața,
Deșertăciune-s arșița și gheața,
Amărăciunea, râsetul sau greața...
Deșertăciune. Goană după vânt.
18. Și am urât tot ce-am muncit sub soare,
Urât-am truda mea, căci am s-o las
Celui ce-mi vine-n urmă cu un pas,
El însuși o nălucă pieritoare.
19. Și cine știe, cine poate spune
Dacă va fi nebun sau înțelept ?
Așa sau altfel, n-am cum să-l îndrept.
Ce-am măiestrit, el sparge, descompune.
Zadarnic am fost harnic și deștept :
Strădania mi-a fost deșertăciune.
20. M-am prăbușit atunci în disperare
Pentru întreaga muncă ce-am muncit,
Pentru întreaga muncă de sub soare.
21. Căci omul înțelept și cumpănit
Își lasă lucrul său, agonisit
Cu știință, cunoștință și ardoare,
Îl lasă celui care n-a trudit.
Acesta e un rău nespus de mare,
Deșertăciune e. Și-un rău cumplit.
22. Ce-i mai rămâne omului să speri
Din râvna lui ? Din grijile de azi ?
23. Zilele lui nu sunt decât necaz.
Nici noaptea n-are somn și mângâiere,
Nici noaptea n-are inima-i răgaz.
Deșertăciune, deci. Nimic. Părere.
24. Aceasta însă am văzut-o eu :

- Că bine-i să mănânce și să bea,
Să fie mulțumit de munca sa,
Cu care însuși s-a trudit din greu.
Dar tot ce are spre-a se bucura
Primește numai de la Dumnezeu.
25. Într-adevăr, în lume nimeni nu-i
Îndestulat decât prin vrerea Lui.
26. El dă știință, dă înțelepciune
Și bucurie numai celui care
E bun și-ascultă-a Domnului chemare.
Iar păcătosul trebuie s-adune
Pentru cel bun. Și-aceasta-i doar vânăre
De vânt. Și-aceasta-i doar deșertăciune.

III

1. Există-un timp prielnic pentru toată
Alergătura omului sub cer.
Nimic nu scapă legii lui de fier
Și tainei lui, în veci nedeșlegată.
2. E vreme să te naști și-apoi să mori.
E vreme a sădi, și iarăși este
O vreme să culegi și să măsoari
Zădărnicia roadelor agreste.
3. E-o vreme să rănești și să ucizi,
O vreme să aduci tămăduire ;
E-o vreme să dărâmi, ieșit din fire,
Și alta, s-așezi grinzi și cărămizi.
4. Vreme-i să plângi, sau râsul să te-mbie,
Căci râs și plâns la fel sunt de firești.
E-o vreme să jalești și să bocești
Și-o vreme să tresalți de bucurie.
5. E vreme să zvârli pietre, lapidând
Un ins, o vietate sau o umbră.
Și-apoi, abandonând pornirea-ți sumbră,
S-aduni acele pietre, rând pe rând.
E-un timp să-mbrățișezi. Și, negreșit,

- E-o vreme să renunți la-mbrățișare.
6. Vreme-i să strângi, să fii în căutare,
Și-un timp să prăpădești ce-ai dobândit.
E vreme să păstrezi. Și vreme, iar,
S-arunci nepăsător cele păstrate.
7. Vreme-i să rupi veșminte sau brocarte
Și vreme-i să cârpești și să repari.
Există-un timp anume când se tace
Și-un altul, tot anume, spre-a vorbi.
8. O vreme spre-a urî, și spre-a iubi.
Un timp pentru război și pentru pace.

*

9. Care-i câștigul celui ce asudă,
Al celui ce-a trudit și s-a trudit ?
10. Știu : Dumnezeu i-a dat această trudă,
Pentru-a se tortura la nesfârșit.
11. Iah Elohim făcutu-le-a pe toate
Frumoase foarte și la vremea lor.
El a sădit în insul trecător
Idea însăși de eternitate.
Dar omul să ghicească tot nu poate
Ce-a plănuit divinul Creator.
12. Atunci am chibzuit că bucuria
Și traiul bun în cursul vieții tale
Sunt fericirea ta. Singura cale
Prin care-ți amăgești nimicnicia.
13. Dar, dacă omul bea, dacă mănâncă
Din rodu-mbelșugat al muncii, dacă
Poate să râdă-n voie, să petreacă,
E-un dar din mila Domnului adâncă,
Un dar pe care-așa a vrut : Să-l facă !
14. Am înțeles deplin că-nfăptuirea
Celui Etern, eternă-i. Nu se poate
Nimic adăuga, nici a se scoate.
De neatins pe veci Îi e zidirea.
Și Domnu-astfel le-a zămislit pe toate
Spre-a-L teme. Și-a-I slăvi nemărginirea.

15. Ce este azi, a fost. N-a dispărut.
La fel ce-o să urmeze după noi.
Ne plimbă caruselul nevăzut.
Iah Elohim aduce înapoi
Tot ce-a lăsat să lunece-n trecut.
16. Am constatat, de-asemenea, sub soare,
Că-n locul spre dreptate rânduie
Fărădelegile s-au oploșit.
Că cel cucernic geme sub teroare,
Împovărat de cel netrebnicit.
17. Am zis inimii mele : Cel Etern
Va despărți ce-i rău și ce e bine.
În limpezimea pravilei divine,
Bine și rău se cern și se discern.
Căci fiecare punere la cale
Și orice faptă are-o vreme-a sa
Când se va lămuri și judeca :
Știe Cel Veșnic legea casei Sale.
18. Și spus-am iarăși : Domnul astfel face
Numai cu fiii oamenilor. Care
Sunt cercetați și puși la încercare,
Ca să-nțeleagă toți și fiecare
Că nu sunt decât niște dobitoace.
19. Cu-adevărat, și om și dobitoc
Aceeși soartă-mpart. De mortăciune.
Același duh. Al zilelor soroc
Aidoma-i trimite-n stricăciune.
De-aceea intru-n sinea mea și zic :
Nu-i omul mai de vază-ntru nimic.
Și totul nu-i decât deșertăciune.
20. Tot ce există merge, mână-n mână,
Pe drumul din țărână în țărână.
Jivină ? Om ? Aceeași vargă-i mână.
21. Știi tu că duhul tău va lua-avânt
Să urce, ca o boare, în văzduh ?
Și că, din animal, același duh
De viață va descinde în pământ ?
22. Nu știi. Și, drept aceea, mi se pare
Că pentru om nimic nu-i mai de preț
Decât plăcerea purei dimineți,

A zilelor fierbinți și-a nopții clare.
Aceasta-i partea sa. Căci cine oare
Îl va-nvia din pir și din scaieți,
Să vadă ce va fi după ce moare ?

IV

1. Și iarăși m-am întors. Și am privit
Imensă, silnicia de sub soare.
De-o parte, lacrimi fără consolare,
De alta – omul crunt, nemernicit,
Lovind și prigonind, nestingherit,
Pe cei lipsiți de orice apărare.
 2. Și-am fericit pe cei ce-au răposat
De mult și dorm în negură adâncă,
Decât pe cei care viază încă
Și-n ghearele neliniștii se zbat.
 3. Dar mult mai fericit mi s-a părut
Cel care nici măcar nu s-a născut,
Căci nu va apuca să se-nfioare
De relele câte se fac sub soare...
- *
4. Oricare izvodire sau izbândă
A omului, în lucrul său, nu sunt
Decât rivalitate, ciudă, pândă,
Invidie, de-a pururea flămândă.
Deșertăciune. Goană după vânt.
Unii-s făloși, iar alții – slabi și goi,
Unii gonind, iar alții dormitând.
 5. Cu mâna-n sân, nebunul, printre noi,
Își irosește timpul, murmurând :
 6. Mai bine-un pumn de-odihnă, decât doi
De trudă și-alergare după vânt.

*

7. Și iată încă o nepotrivire
8. Sub soare : Un bărbat fără copii,
Fără rudenii. Totuși, zi de zi,
Trebăluiește pân' la istovire,
Cu ochii ațintiți la avuții.
Dar vine-o clipă când în sine-și spune :
De ce și pentru cine m-am zdrobit ?
De ce lăsat-am sufletu-mi lipsit
În mijlocul atâtor lucruri bune ?
Prea târziu însă. Zile nu mai sunt.
S-au stins, așa cum soarele apune.
Vezi, și-aceasta-i tot deșertăciune
Și rea-ndeletnicire pe pământ.

*

9. Mai fericiți sunt doi, căci au răsplată
Îndeajuns pentru silința lor.
10. Când cade unul, celălalt îndată-l
Ridică și îi vine-n ajutor.
Dar cel stingher, ce se va face oare ?
Prieten n-are, n-are cunoscut.
De va cădea, rămâne-va căzut.
Trec semenii și nici n-au fost văzut
De mai trăiește încă sau de moare.
11. Asemenea, când doi, pe căpătâie,
Pun tâmpla, e și tihnă, e și cald.
Însă cel singur, sub al iernii fald,
Îngheață sloi, din creștet la călcâie.
12. Și dacă un tâlhar, setos de sânge,
Atacă pe vreunul dintre ei,
Cellalt grumazu-n menghină i-l strânge.
Reține : Sfoara împletită-n trei
Cu mult mai anevoie se va frânge.

*

13. Copilul oropsit, dar luminat
Adesea-i mai de preț decât un rege
Bătrân, fără de minte, fără lege

- Și care nu acceptă nici un sfat.
14. Copilul poate-oricând din închisoare
Să fie scos. Și, într-o bună zi,
Deși născut sărac, va-mpărăți.
 15. Văzutu-i-am atunci pe toți cei vii
Cum se-mbulzesc în urma lui sub soare.
A tânărului ce-l va moșteni
Pe rege în obșteasca adunare.
 16. Popor fără sfârșit. Curgând, curgând,
Asemeni unui râu, cu el în frunte.
Însă triumful cât e ? Până unde ?
Urmașii n-or să-l vadă conducând,
Nu se vor bucura-ntru el nicicând,
Căci și-n acest spectacol se ascunde
Deșertăciunea. Goana după vânt.

*

17. Când mergi în templul Domnului, ia seama
Cum calcă pe podele pasul tău.
Dacă te-apropii, stai și-ascultă. Teama
Și dragostea te-aduc spre Dumnezeu.
La cei nebuni, la jertfa lor, ia seama :
Ei doar atâta știu : Să facă rău.

V

1. Nu-ți trage-n grabă straja de la gură
Și inima să nu ți-o ia-nainte,
Bolborosind o droaie de cuvinte,
Cuvinte fără noimă și măsură.
În fața Celui Veșnic, se cuvine
Să stai plecat și să-L adori tăcând :
El e în ceruri, tu ești pe pământ !
Deci drămuiește-ți fiece cuvânt,
Să-ți fie, dar, cuvintele puține.
2. Fiindcă-așa cum visurile-arată
Că omu-i ros de-ngrijorări, nebunul

Se-nfoaie-n vorbărie, ca păunul,
Dezvăluindu-și slaba judecată.

*

3. Când faci lui Dumnezeu un jurământ,
Nu-l pierde din vedere. Ia aminte
Să-l împlinești. Căci cei fără de minte
N-au trecere și nici un crezământ.
Tu săvârșește ce-ai făgăduit
4. Și nu uita : Să taci e mult mai bine,
Mai fără de primejdii pentru tine,
Decât să juri în van, ca un smintit.
5. Nu-ți lăsa glasul vorbe să deșire,
S-anime al păcatelor alai.
Trimisului divin nu-i spune : Vai !
Ce pot să fac ? A fost o rătăcire !
Ci teme-te. Cel Veșnic proasta-ți fire
Va mistui. Și-asemeni, tot ce ai.
6. Din zbuciumul temerilor deșarte
Se nasc coșmaruri, ies deșertăciuni,
Răsar pălăvrăgeli și inși nebuni –
Vârteju-ntreg al vieții către moarte.
Tu însă, la largime și la greu,
Atâta să te temi : De Dumnezeu !

*

7. Când vezi că cel sărac e asuprit,
Că dreptul e-nfruntat, că în cetate
Nu sunt bunăvoire și dreptate,
Să nu te miri. Așa-i orânduit.
Mai-marele-i ținut și cântărit
De-un altul, și mai mare, mai slăvit,
Și Cel Etern veghează peste toate.
8. Dar pentru țară-i totuși de folos
Un rege care seamănă și ară,
Care iubește câmpul gras, mănos,
Și îndrăgește țarină și țară.

*

9. Cei cărora le place să adune
Argint și-averi, adună în deșert.
Pe-o parte stivuiesc, pe alta pierd :
Și-aceasta este tot deșertăciune.
10. Pe cât s-au canonit și le-au sporit,
Pe-atât sporesc și cei ce le devoră.
Munca de-un an se spulberă-ntr-o oră –
E-nșelăciune banul jinduit.
Devoratorii-s lacomi. Ce-i rămâne
Aceluia numit de ei : Stăpâne,
Decât că le contemplă uluit ?
11. În schimb, cât de adânc și cât de dulce
Se-afundă lucrătorul seara-n pat,
Oricât ar fi băut și-ar fi mâncat.
Pe când belșugul celui îmbuibat
Nu-i dă răgaz să doarmă, să se culce.

*

12. Un rău teribil am văzut sub soare :
Averi deoparte puse, ani în șir,
Înscrie grijuliu cu tibișir,
Spre ghinionul celui ce le are.
13. Căci, de se prăpădesc din întâmplare
(Există întâmplări, nenorociri),
Fiului său nu-i lasă nici un fir
De-agoniseală. Doar îndurerare.
14. Cum a ieșit din sânul maicii sale,
Fără nimic și gol, va și pleca.
Nici un crâmpei din toată munca sa
Nu va purta-n căușul palmei goale.
15. E-ngrozitor acest așezământ,
E-un rău copleșitor, de nenumit :
Ca să se ducă-așa cum a venit...
Și ce folos că i-a fost munca-n vânt ?
16. Ba mai mult încă : Viața și-a trăit
În beznă, în angoasă, pătimire,
În boală și necazuri peste fire,

- Zbătându-se-n dureri neconținut.
17. Încât, repet : E și frumos și bine
Ca omul să mănânce și să bea
Din fructul trudei sale-n viața sa,
Sub soare, sub privirile divine.
Aceasta-i partea care îi revine,
O altă parte-n veci nu va avea.
 18. Și dacă-ncearcă marea bucurie
De a trăi-n plinirea muncii lui,
De-a căpăta și bani și bogăție,
Omul acela trebuie să știe
Că toate-acestea-s darul Domnului.
 19. El nu se mai gândește cât de scurte-i
Sunt zilele. Fiindcă Dumnezeu
Îi picură în inimă mereu
Nectarul viețuirii. Ca să uite
Că-i doar un strop de lut, de minereu.

VI

1. Există-un rău pe care l-am văzut
Adeseori sub soare. Și-i apasă
Pe muritori sub crâncena-i carcasă.
Un rău frecvent, atroce, de temut.
2. Cel Veșnic i-a dat unuia averi
Și bunuri și mărire. Nu-i lipsește
Nimic din tot ce sufletu-i dorește.
Dar Dumnezeu, din locul Său din cer,
Îl face să le scape printre dește.
Mai mult : Unui străin în brațe-i pune
Avutu-ntreg. Unui străin flămând.
Și-acesta trupu-și satură, mâncând
Tot ce-a clădit bogatul asudând.
Deci, iată încă o deșertăciune
Și-un rău grozav de mare pe pământ.
3. Poate un om să aibă-n bătaură
O sută de copii. Și anii lui
Să fie fără număr. Dacă nu-i

Sătul sufletul său, și nu se-ndură
Nici să-l îngroape cei din preajma lui,
Eu cred că până și o stârpitură
Nu-i pare mai mizeră nimănui.

4. Căci stârpitura, fătul lepădat,
Cum a venit, asemenea se duce.
Străbate doar a beznelor răscruce,
Cu numele în beznă-nveșmântat.
5. N-a cunoscut ce-s razele de soare,
Lumină n-a văzut. De-aceea spun
Că are un destin cu mult mai bun
Și că odihna mult mai lină are.
6. De-ar fi trăit și două mii de ani
Omul acela fără de noroc,
Oare nu merg cu toții la un loc,
Străpunși de rădăcini și bolovani ?

*

7. Întreaga muncă-a omului slujește
Doar gurii lui. Și totuși, niciodată
Dorința nu îi este-astâmpărată
Și cugetul nu i se potolește.
8. Cât capătă-nțeleptul, tot asemeni
Primește și nebunul. Ce prinos
I se aduce insului sfios
Că știe să se poarte între semeni ?
9. Mai bine a privirii-ncredințare
Decât, poftind, să arzi ca un tăciune,
Împuns de-a lăcomiei strămurare.
Dar amândouă una sunt : Vânăre
De vânt. Doar una sunt : Deșertăciune.

*

10. La tot ce ia ființă, trepidând,
Un nume i s-a dat de mai-nainte.
Destinul creaturii e-n cuvinte :
Din nume știm că *omu-i de pământ* ⁵.
Încât el nici nu poate, nu e-n stare

În pricină să intre cu Acel
Ce-i infinit mai tare decât el.
Rămâne în terestra încleștare.

*

11. Din tot ce n-au găsit, și n-au pierdut,
Din goana după vânt, vacuitate,
Ce avantaj au oamenii de lut ?
Căci în zadar le-au încercat pe toate.
12. Există oare cineva să știe
Ce-i potrivit pentru un om, în viață,
În dezolanta ei nemernicie,
Prin care trece ca un fir de ceață ?
Și iar mă-ntreb : Cine-i va spune oare,
Privind în viitor, privind departe,
Cine-i va spune lui, măcar în parte,
Ce-o să mai fie după el, sub soare ?

VII

1. Un nume prețuit, recunoscut
Mai bun e decât miru-nmiresmat.
Și ziua morții e de preferat
Aceleia în care te-ai născut.
2. Mergi mai degrabă-n casele de jale
Decât la veselie și ospăț.
Astfel, privești sfârșitul, ți-l arăți
Și-l vei șopti mereu conștiinței tale.
3. Mai bună-i întristarea decât râsul,
Căci inimă și suflet mult mai bune
Devin când porți pe chip amărăciune –
Nu ocoli deci lacrima și plânsul.
4. Cei înțelepți la inimă și minte
În casa tânguiri se adună,
Pe când nebunii urlă împreună
În chefuri și-n beție de cuvinte.
5. Mai bine-i să ascuți și să cunoști

- Certarea înțeleptului, decât
S-auzi cum sună jalnic și urât
Și hârâie cântarea unor proști.
6. Poți desluși ce sfârâie, ce spune
Un braț de spini, în flăcări, sub ceaun ?
Așa e râsul bietului nebun :
Din zarva-i odrăslesc doar fum și scrum.
Dar și aceasta-i tot deșertăciune.
7. Fiindcă-ades, din cauza asupririi,
Cel înțelept își va sări din minți.
Iar mita strică oamenii cumiști
Și inima le-o zvârle nimicitii.
8. Cum că finalu-ntrece-n preț debutul
Te vei convinge însuți mai târziu.
E mai de cinste duhul răbdurii
Decât semețul ce-și ignoră lutul.
9. Nu luneca degrabă în mânia
Și nu te-ntârâta în eul tău.
Sălașu-ntârâtării-i la cel rău,
Mânia șade-n sânul nebuniei.
10. Nu zice niciodată : De ce oare
Cândva a fost mai bine decât azi ?
Căci din înțelepciunea ta decazi
Dacă rostești asemenea-ntrebare.
11. Înțelepciunea, ca și-o moștenire
Sunt de dorit. Folositoare sunt.
Ele aduc răgaz și-oblăduire
Celor ce văd lumina pe pământ.
12. Înțelepciunea-i pavăză, temei.
Argintul, de asemeni. Dar știința
Îți ocrotește mai temeinic ființa,
Întâietate are, vrei – nu vrei,
Deci fii-nțelept. Căci numai conștiința
Îl ține-n viață pe stăpânul ei.
13. Privește-n jurul tău neîncetat,
Socoate și contemplă, fiul meu,
Lucrarea ce-a zidit-o Dumnezeu :
Poți tu-ndrepta ce Domnul a strâmbat ?
14. Fii fericit în zi de fericire
Și-n ziua de urgii și strâmtorare

Să nu îți ieși, ca un netot, din fire.
Pe amândouă-n palma Sa le are
Cel Veșnic. Le-a făcut pe fiecare
Ca omul scos din lut să n-aibă știre
Ce va mai fi în vremea viitoare.

*

15. În zilele nimicniciei mele
Văzut-am multe. Iată, un om drept
Punând, de tânăr, mâinile pe piept,
În timp ce altul, înrăit în rele,
Mânjit de fapte crude și mișele,
Rămâne-n urma celui înțelept.
16. Nu fi-nțelept și drept peste măsură !
Vrei să dispari ? Dar nici nelegiuit
17. Și fără minte până la sfârșit.
De ce să mori, când Domnul se îndură
Să-ți lase încă vreme de trăit ?
18. De una să te ții. Și de cealaltă
Să nu te rupi. Căci cel care Îl teme
Pe Dumnezeu, în orice loc sau vreme,
Va izbândi, prin voia-I preaînaltă.
19. Înțelepciunea-i dă celui ce-o are
Puteri sporite și adăugate.
Nici zece luptători într-o cetate
Nu vor răzbi cu el să se măsoare.
20. Așa-i în veac făptura omenească :
Pe tot pământul n-o să afli una
Care să facă bine-ntotdeauna.
Și nici un drept să nu păcătuiască.
21. Tocmai de-aceea, nu lua aminte
La orice vorbă. N-o lua în seamă.
Ca nu cumva, în norul de cuvinte,
S-auzi pe sluga ta cum te blesteamă.
22. Căci mult prea bine inima ta știe
De câte ori tu însuți, cel ce-ascultă,
Ai fost sedus de josnica insultă
Și-ai defăimat pe alții, la furie.

*

23. Le-am cercetat pe fiecare-n parte
Acele lucruri. Cu înțelepciune.
Acele lucruri, multe și deșarte.
Și-apoi am îndrăznit în sine-a-mi spune :
Voi fi-nțelept ! Dar vai, ce-nșelăciune !
Înțelepciunea a rămas departe...
24. Nimicnicie, deci. Deșertăciune.
Ce ai sub ochi, îndepărtat e foarte
Și-adânc, adânc. Zadarnic îmi dă ghes
Îndemnul de-a-i găsi un înțeles.
Nimic. E prea adânc. Și prea departe.
Doar un abis. Și-un întuneric des.
25. Am revenit în inima-mi, cercând
Să aflu, iar, ce-s știința, chibzuiala,
Înțelepciunea ce-i, și rânduiala
Acestei lumi. Ce-i vrednic pe pământ.
Și-am priceput atunci că-n răutate
Dospește nebunia. Că cel prost
Zănatic e. Și rău. Și nici un rost
Nu voi putea din cauza asta scoate.
26. Și-am socotit femeia mai amară
Ca moartea. E o cursă. E un laț.
Inima ei te-nhață cu nesaț
Și mâna ei cătușă e și gheară.
Cel bun în fața Domnului, îi scapă,
Dar păcătosul cade, este prins.
Și iată-l doborât, lovit, învins
De fiara ce-l târăște către groapă...
27. Vezi ? Am aflat acestea. Pân' la miez
(Declară Qohemoth) am urmărit
28. Făpturi și lucruri. Dar n-am dibuit
Niciunde nepătrunsul înțeles.
Și totuși, căutând și căutând,
Găsit-am, la o mie, un bărbat.
Dar o femeie, nu ! Cu-adevărat,
Nici una, între toate câte sunt.
29. Și-am mai descoperit că Dumnezeu
Făcutu-i-a pe oameni buni. Dar ei

Prin voia lor au devenit mișei.
Se-ntorc la vicleșug, mereu, mereu.

VIII

1. E cineva ca înțeleptul oare,
Să tâlcuiască totul și să-nvețe ?
Privirea lui e-n veci strălucitoare
Și fața îi exprimă doar blândețe.
2. Deci zic : Respectă-al regelui cuvânt,
C-așa te-ai juruit lui Dumnezeu.
3. Ți-a spus să stai ? Rămâi la locul tău
Și fii supus. Nu stărui în rău.
De ce să-ncalci regescul jurământ ?
Ferește-te de-asemenea eroare,
Căci regele tot ce voiește face
4. Și vorba lui e forță, e putere.
Cine-ndrăznește-a-i face vreo muștrare ?
Ai minte, așadar, și prevedere !
Ascultă-l : Vei trăi-ndelung, în pace.
5. Și nu uita : Porunca de-mplinești,
N-o să te-ajungă răul niciodată.
Ci dimpotrivă, te înțelepțești.
Cel înțelept, ca-n slovele cerești,
Citește și răstimp și judecată.
6. Pentru oricare lucru e-un soroc
Și este-o judecată. Însă mare
E tragedia omului sub soare.
Omul de lut e plin de nenoroc.
7. Fiindcă nu cunoaște dinainte
Tot ce va fi, tot ce se va-ntâmpla.
Nu-și domină defel ursita sa,
Acum, sau mai târziu, printre morminte.
8. Și-oricât s-ar strădui, nu e în stare
A-și face duhul pururi să rămână.
Pe clipa morții, moartea e regină.
Aceasta e o crâncenă-nfruntare,
O luptă dură, fără amânare,

Cei răi, și ei, coboară în țărână,
Cu fapta lor. În beznă și uitare.

*

9. La toate câte se petrec sub soare
Eu inima mi-am pus. Să le cuprind.
Văzut-am om pe om obijduind,
Ținându-l sugrumat, fără cruțare.
Îl stăpânește-n jaf și silnicii,
Îl stăpânește, spre-al neferici.
10. Văzut-am păcătoși, la-ngropăciune
Purtați cu mare pompă și-ngropați.
Iar pe cei drepți din templu alungați,
Stând singuri în cetate și uitați...
Și-aceasta este tot deșertăciune.
11. Fiindcă păcătosul nu-i de-ndată
Șters de sub soare pentru gestul său,
De-aceea fiii oamenilor cată
Ei înșiși cu-ndrăzneală către rău.
12. Și totuși, ticăloasa făptuire
De-ar fi și însutită, de-ar dura,
Eu știu că priveghează Cineva.
Deci, orișicât le-ar fi acum de greu,
Cei drepți să nu se-nnegure-n mâhnire :
Eu știu că parte au de fericire
Doar cei care se tem de Dumnezeu,
Doar cei ce se sfiesc în fața Sa.
13. Omul infam și crud, fără de lege,
E-asemeni umbrei care se destramă.
Nu-i fericit. Nimic nu se alege
Din zilele-i pribege ca o scamă.
Sunt iute-trecătoare și betege –
De-aceea : Că de Domnul n-are teamă !

*

14. Există încă o deșertăciune
Și o nepotrivire pe pământ :
Sunt oameni drepți, ce fac doar fapte bune,

Dar au răsplată rea. Și invers, sunt
Făptuitori de rău și-ntinăciune
Cu lauri încărcăți. Și nimeni nu ne
Va explica de ce-i așa nicicând.
Vezi ? Și aceasta-i tot deșertăciune
Și tragică vânare după vânt.

15. Am lăudat petreceri, euforie,
Bucate, vinul dulce. Fiindcă zic :
Ce are omul altceva ? Nimic.
El însuși nu-i decât nimicnicie.
Acestea-i sunt balsam și alinare –
Măcar dacă l-ar însoți mereu
În viața ce i-a dat-o Dumnezeu
Aici, pe fața lutului, sub soare.

*

16. Când inima-mi m-a-mpins să văd ce sunt
Destin, înțelepciune și menire,
Ce țintă-și are omul pe pământ,
De ce se zbate fără contenire,
17. Am intuit, privind pământ și cer,
Și marea mișcătoare și profundă,
Că omul nu-i capabil să pătrundă
Dumnezeiescul lumilor mister.
El nu distinge cele de sub soare,
Lucrarea Celui Veșnic. Totuși, iar,
O cercetează, trudnic și amar –
Eșecu-i cât osârdia de mare.
Căci chiar dacă-și închipuie că are
Putința de-a pricepe ce-i sub soare,
Greșește. Nu pricepe. E-n zadar.

IX

1. Le-am iscodit pe toate câte sunt,
La inimă le-am pus, să-mi încunune
Cărarea de la leagăn la mormânt.

Cenușa lor, treptat precipitând,
Înveninată-n suflet se depune.
Cei drepti, cei înzestrați cu-nțelepciune
Și fapta lor, făcută pe pământ,
Se află toate-n mâna Celui Sfânt.
Nici ura, nici iubirea nu le știe
Sărmanul om, în multa-i slăbiciune.
Căci toate se topesc în veșnicie –
Și toate nu-s decât deșertăciune.

2. Aceeași soartă-i pentru toți de-a rândul :
Drept și nedrept, curat și pângărit,
Cel ce-a jertfit și cel ce n-a jertfit.
Cel bun, cel rău sunt una cu pământul.
Cel care jură lesne, că-i scrântit,
Și cel care cinstește jurământul.
3. Că au cu toți sub soare-aceeași soarte
E-un mare rău. De-aceea, cât trăiesc,
De uneltiri și crime se-alipesc.
Și-apoi ? Pogoară, pâlcuri, înspre moarte.
4. Cei vii mai au, cât de puțin, nădejde.
Dar ce să spere cei care s-au dus ?
Un câine viu cu mult e mai presus
Decât un leu defunct, ce putrezește.
5. Cei morți nu știu nimic. Pe când cei vii
Măcar un lucru știu : Că vor muri.
Or, morții nu mai au nici o răsplată –
Chiar și-amintirea lor e decedată.
6. Iubirea lor, și ură, și-adorare,
Și vrajbă, și mândrie, iată, nu-s !
Nici jos, în tină, nici în ceruri, sus,
Nu vei mai da de urma lor vreodată.
Făptura lor nu are, nu mai are,
Cât ar fi fost cândva de lăudată,
Putința de a exulta sub soare.
7. Deci, du-te să-ți mănânci cu bucurie
Fărâma ta de pâine, sorbi din vin,
Cu sufletul de încântare plin,
Căci Domnu-ndurător se-arată ție.
8. Să porți veșminte albe și curate
Iar părul să ți-l ungi neîncetat

- Cu proaspăt untdelemn înmiresmat.
9. În viața ta de vis și vanitate,
Femeia să-ți iubești. Căci El a vrut,
El, Cel Etern, teribil, nevăzut,
Așa să-ți fie zilele-nșirate :
Deșarte, fără țel și conținut.
Petrece ! Asta-i partea ta. Nu are
Nimic mai mult vreun trudit sub soare.
10. Ce-ajunge în puterea mâinii tale
Cu fermă hotărâre să-mplinești.
Fiindcă în Șeol n-ai să găsești
Înțelepciune, sfaturi omenești,
Știință, faptă, punere la cale.

*

11. M-am reîntors și am văzut sub soare
Că biruința nu-i pentru cei iuți
Când oamenii se-ntrec în alergare.
Nu cei viteji câștigă o-nfruntare
Și bogăție n-au cei pricepuți.
Cel înțelept nu-ntinde pâinea-n sare,
Cei învățați rămân necunoscuți,
Căci toate țin de timp și de-ntâmplare.
12. Nici chiar sfârșitul zilelor nu-și știe
Omul de lut. Ca peștii în năvod,
Când mreaja se chircește nod cu nod,
Ca păsările prinse-n colivie,
La fel și fiii oamenilor pier
Sub al nenorocirii clonț de fier
Ce cade fără veste și-i sfâșie.
13. Am întâlnit, de-asemenea, sub soare
O-nțelepciune care mi-a părut,
Printre atâtea câte-am străbătut,
Extrem de minunată și de mare.
14. Era, în vremuri vechi, o cetățuie,
Cu *luptători* ⁶ puțini. Trăia tihnit.
Și iată că-mpotriva ei se suie,
Spre-a o-nrobi, un împărat vestit.
El o-mpresoară, cum ai bate-n cuie

- Un gard de-ntărituri, nebiruit.
În cine, dar, nădejdea să-și mai puie
Micuțul burg, cuprins și umilit ?
15. Din fericire, locuia-n cetate
Un *om* ⁷ sărac, dar foarte înțelept.
Și-nțelepciunea lui ținut-a piept
Vrăjmașului puternic și nedrept
Și oștile plecat-au rușinate.
Dar nimeni, nimeni nu-și aduce-aminte
De-acel bărbat. Cu toții l-au uitat,
Pe el, care-așezarea a salvat !
Ce poți să spui ? Din tot ce s-a-ntâmplat
Culegi întristătoare-nvățăminte.
16. Am zis : Înțelepciunea-i mai de preț
Decât tăria armei. Dar în van.
Înțelepciunea omului sărman
Și vorba lui au parte de dispreț –
Căci cine ia în seamă un golan ?
17. Or, cât de bine-ar fi să iei aminte
La înțelept ! Din spusa lui ți-asumi
Ce-ți e util. Iar multele cuvinte
Rostite de-un mai-mare-ntre nebuni
Sunt țipete, stridente fără minte.
18. Înțelepciunea-i mult mai de folos
Decât sunt arsenale, panoplii.
Dar să nu uiți : Un singur păcătos,
Un singur om viclean și ticălos,
Cât nici nu crezi e-n stare-a nimici.

X

1. O muscă moartă strică untdelemnul
Turnat în iscusitele parfume.
Un dram de nebunie-și lasă semnul
Nefast, pe glorie și-nțelepciune.
2. La dreapta are inima-nțeleptul.
La stânga, cel nebun. Pe orice drum,
3. El calcă ocoliș, n-o ia de-a dreptul,

- De parcă-ar spune singur : Sunt nebun !
4. Când ocârmuitorul își îndreaptă
Asupra-ți duhul, nu pleca din loc.
De spadă, și de apă, și de foc,
Tu scapă firea-ți calmă și-nțeleaptă.

*

5. Am mai văzut adeseori sub soare
Un rău pornit de la cârmuitor :
6. Anume, nebunia-i dregător,
Iar cei bogați sunt jos, în ascultare.
7. I-am mai văzut pe robi mergând călări,
În timp ce oameni mari și căpetenii
Umblau ca niște sclavi, printre jigăanii,
Stârnind cu talpa colbul pe cărări.

*

8. Cel care sapă-o groapă, va cădea
El mai întâi, cât de curând, în ea.
Și cel ce surpă-un zid, cărând în cârcă
Ruinele, îl mușcă o năpârcă.
9. Pietre sfârâmi ? Prea bine. Nu uita
Că te-ar putea lovi în carnea ta.
Lemne despici ? Prea bine. Dar să știi
Că țândările lor te pot răni.
10. Când fierul s-a tocit, trebuie dres.
Altfel lucra-vei dublu. Așadar,
Nu-ți risipi vârtutea. Fii avar :
Înțelepciunea duce la succes.
11. Ci, dacă-un șarpe mușcă înainte
De-a fi vrăjit, magie și descânt
Ce sens mai au ? Se răspândesc în vânt
Vrăjitorii și muzici și cuvinte.
12. Rostirile-nțeleptului sunt har,
Dar buzele nebunului înghit
Pe posesorul lor nesăbuit :
Prin propriul glas se surpă un flecar.
13. Prostie-i vorba lui la început

- Și la sfârșit – curată nebunie.
14. Vorbește-ntruna. Turuie. Nu știe
(Ca orice om, de altfel) ce-o să fie
În viitor. Căci nimeni n-a știut.
 15. Nebunii obosesc muncind. În toate
Nebuni rămân. Cum poți a-i vindeca ?
Cum poate să ajungă cineva
La adăpost, sub turnuri, în cetate,
Când nu cunoaște drumul către ea ?
 16. Vai ție, țară roasă de uzură !
Ai rege un copil. Și dregători
Ce încă de la ziuă, de cu zori,
Se umflă cu mâncări și băutură.
 17. Dar fericită-i țara unde-i rege
Un fiu de nobili. Și-unde, lefegii,
Boieri, curteni prânzesc spre-a se-ntări,
Nu spre-a cădea-n beții și fărdelege.
 18. De multă lene, grinzile se lasă.
Iar dacă stai cu mâinile în sân,
Nici țigla, nici șindrila nu-ți rămân –
Și iată, apa-ți picură în casă.
 19. Cel ce-a muncit, truditul lucrător,
Se bucură de pâinea sa. Și vinul
Înviorează. Și alungă chinul.
Iar banul le răspunde tuturor.
 20. Să nu-l blestemi pe împărat nicicând.
Pe cel puternic nu-l grăi de rău
Nici când te-ntinzi în așternutul tău.
Căci păsările duc acel cuvânt
Și neamul lor, călătorind în vânt,
În azuriul cerurilor hău,
Va da-n vileag ce-ai glăsuț în gând.

XI

1. Aruncă pâinea ta de orz sau grâu,
Sau pâinea frământată din secară,
Arunc-o-n apă. Las-o-n orice râu

- Și după-un timp va fi la tine iară.
2. Împarte-n șapte, poate chiar în opt,
Felia ta din aluatul copt.
Fiindcă nu știi unde și nici când
Năpasta se ivește pe pământ.
3. Când norii-s grei de apă, ei o varsă
Torențial, peste câmpia arsă.
Și dacă un copac s-ar prăbuși
La miazănoapte sau la miazăzi
În liniștea pădurilor bătrâne,
Unde-a căzut, acolo și rămâne.
4. Cine păzește vântul, niciodată
Nu va avea grădina semănată.
Cine privește norii, tot așa :
Nu seamănă și nu va secera.
5. Precum nu-i afli vântului cărarea
Și orice-ai face, n-o să ți se-arate
În ce chip oasele-și sporesc vigoarea
În pântecul femeii-nsărcinate,
Tot astfel, nu percepi în veac lucrarea
Celui Etern, făuritor a toate.
6. Din zori să semeni, năclăit de rouă,
S-așezi semințe-n brazdă până-n seară.
Prevezi tu oare care-o să răsară ?
Ca miera-i una ? Alta, ca de ceară ?
Egal de mustitoare amândouă ?

*

7. Magnifică-i lumina ! O cerească,
O negrăită binecuvântare.
Îmbracă-n raze trista noastră mască.
Se-ndreaptă ochii omului spre soare,
Că le e drag lumina-i s-o primească.
8. Vai, omul de pământ ! Mulți ani de-a rândul
Dacă-ar trăi sub soare, să nu uite
Că îl așteaptă beznă și mormântul,
Că-ntunecate, nesfârșit de multe
Vor fi zilele sale de-ntuneric,
Când vor tăcea și inima și gândul.

Sublim să-i pară totul, deci. Feeric.
Să guste-acum a clipelor dulceață,
În anii săi deșeți, cât e în viață,
Departe de-a mormântului genune.

*

Tot ce se-ntâmplă e deșertăciune...

*

9. Tu, tinere, te bucură, cât încă
E vreme. Să te-nfrupți pe săturate
Din cele-ngăduite, revelate.
Ascultă-ndemnul inimii. Adâncă
Să-ți fie desfătarea. Și bogată.
Să-ți fie veghea clară. Pașnic somnul.
Dar ține minte : Pentru toate Domnul
Te va chema-ntr-o zi la judecată !
10. În inimă să ai doar veselie.
Alungă deci din ea orice necaz.
Să nu ți se-ncrusteze pe obraz
Crispări, îngrijorări, melancolie.
Și nici pe trup vreun semn de uscăciune.
Căci tinerețe și copilărie
Nimic nu sunt decât deșertăciune.

XII

1. Să nu-L uiți, cât ești tânăr și-n putere,
Pe Ziditorul tău. Până nu vin
Ani de restriște, boală și declin,
Când vei rosti mereu, ca un suspin :
Vai, nu găsesc în ei nici o plăcere !
2. Când soarele se va umbri. Și luna.
Și stele și lumină tot așa.
Când după ploaia-ncețoșată, grea,
Nori negri se întorc întotdeauna.
3. E vremea când *străjerii* ⁸ casei tale

Încep a tremura. Și spre pământ
Se-apeacă cei puternici. Când agale
Mai macină, puține câte sunt,
Acelea ⁹ ce râșneau plămada moale.
E vremea când se-ntunecă. Și *cele* ¹⁰
Care priveau cândva de la ferești
Abia zăresc. Și tu abia zărești
Cum se strecoară ziua prin perdele.

4. Și *porțile* ¹¹ spre uliță se-nchid
Și moara, huruind, se domolește.
Tresari, în zori, când mierla ciripește
Și toate câte cântă pasărește
Le-auzi înăbușit, ca printr-un zid.
5. Colina-i prea înaltă. Prea îngustă-i
Poteca șerpuindă către deal.
Involtă este *floarea de migdal* ¹²
Și-abia se trage sprintena lăcustă.
Deși cu muguri fragezi de *capare* ¹³,
Bucatele par sarbede și reci,
Căci omul merge-n locul său de veci
Și-n uliță colindă bocitoare.
6. Adu-ți aminte de Cel Veșnic, până
Cordonul de argint nu s-a sfărmat,
Vasul de aur încă n-a crăpat,
Nici șipul. Și nici roata la fântână.
7. Până ce trupul încă nu-i țărână
Și duhul nu-i la Cel care l-a dat.

*

8. Prin vremuri înțelepte sau nebune,
Din veac în veac, Ecclesiastul spune :
Deșertăciune-i tot. Deșertăciune.
Nu știm ce-am fost, ce suntem, ce-o să fim.
Nimicnicie. *Havel Havalim*.
9. Ecclesiastul nu doar pentru sine
A fost un înțelept. El a-nvățat
Norodul. A cules, a cercetat
Și pilde a-ntocmit pentru mulțime.

10. Cuvintele-i sunt *fagure de miere* ¹⁴,
Savoare și-adevăr întocmai scris.
Acela care-n cuget și le-a-nscris
A dobândit știință și putere.
11. Căci vorbele-nțelepților sunt bolduri,
Sunt cuie, care-adună mai cu spor,
Într-un întreg sentențe și imbolduri
Venite de la unicul Păstor.
12. Și peste toate-acestea, fiul meu,
Scrișul de cărți e fără de sfârșit.
Și multa-nvățătură prea din greu
Secătuieste trupul vlăguit.
13. Ci iată care-i ultimul cuvânt
Din tot ce-ai ascultat și auzit :
Pe Dumnezeu să-L temi neconținut
Și să-I păzești poruncile oricând.
Acesta este lucrul cuvenit
Oricărui om de humă pe pământ.
14. Iah Elohim din veșnicii ascuns e,
Dar are sub privire toate cele,
De la noianul mării, pân' la stele.
Și judeca-va lucrurile-ascunse –
Pe toate : Fie bune, fie rele.

NOTE

1 Participiul activ al verbului ebraic *qahal* “a aduna”. Propovăduitorul. Predicatorul.
Ecclesiastul (gr.Ekklesiastes) = cel ce se adresează unei *ecclesia* (unei adunări).

2 Deșertăciune a deșertăciunilor (ebr.).

3 *ha' adham* (ebr.). Omul muritor = *enosh* (ebr.).

4 Unul din numele străvechi ale Ierusalimului.

5 *ha' adham* (ebr.).

6 *wa' anashim*, pl. de la *'ish* « bărbat » (ebr.).

7 *'ish* (ebr.).

8 Brațele (mâinile).

9 Dinții.

10 Ochii.

11 Buzele.

12 Metaforă pentru părul încăruntit.

13 *Capparis spinosa*, plantă mediteraneană, ai cărei muguri (și ale cărei flori) stimulează gustul. Condiment.

14 Cf. *Pilde* 16, 24: « Cuvintele frumoase sunt un fagure de miere, dulceață pentru suflet și tămăduire pentru oase ».

Timișoara – München, 1997